Indlæg af Lone Johnsen om Lundbeck ved generalforsamlingen den 20. juni 2026

Jeg har redigeret i det materiale, der foreligger, og måske er det lidt teknisk, men her får I det i en kort version.

Jeg støtter mig i vid udstrækning til DNs arbejde, de har flere kyndige medarbejdere på opgaven, og præsidenten, som nu er miljøminister, har offentligt kritiseret miljøtilladelsen til Lundbeck. Jeg korresponderer løbende med Ivan Normann Andersen, som er foreningens lokale repræsentant og som også lægger informationer ud på facebook, Red naturen for kemi i Geopark Odsherred. https://www.facebook.com/groups/1373347916093188/

Hovedkonklusionen er, at der arbejdes på sagen, men at myndighederne tager for lempeligt på både udledningen af giftstofferne til havet og omkringliggende naturområ. Desuden er sagsbehandlingen langsommelig både fra Lundbecks og Miljøstyrelsens side og det skyldes også at håndtering af pfas-forurening er et både forholdsvis nyt og ret omfattende problemkompleks, som omfatter mange tusinde stoffer og hvor fx spørgsmålet om grænseværdier ikke er helt på plads. Men her er sagsfremstillingen.

Miljøstyrelsen har i november 2025 med stor forsinkelse givet Lundbeck to miljøgodkendelser:

1. til udledning til Kattegat af industrielt belastet overfladevand, drænvand fra omfangsdræn (både almindelig belastet og forurenet), osmoserejektvand fra rensning af vandværksvand samt renset grundvand fra afværgepumpeanlæg.
2. tilladelse til etablering af vandbehandlingsanlæg til oprensning af PFAS-forurenet grundvand, drænvand og overfladevand. Sidstnævnte er positivt og overhovedet forudsætningen for at de kan drive deres virksomhed.

DN har klaget over den første tilladelse, som vedrører hvad der slippes ud i Kattegat, og produktionen kører pt på baggrund af den givne tilladelse. Der forventes ikke svar på klagen før tidligst ved udgangen af juni.

Klage over Miljøgodkendelsen Ivan Normann Andersen, 9. januar 2026

”Før jul gav Miljøstyrelsen en udledningstilladelse af visse typer spildevand fra Lundbeck via en havledning direkte til Kattegat - efter først at skulle renses i et endnu ikke etableret anlæg på fabrikken. **Danmarks Naturfredningsforening** har valgt at indgive en klage over tilladelsen. Nedenfor er et kort resumé af klagen
Nu venter vi på en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, og vi kan nok forvente at der går minimum 6 måneder. Hvis vi får medhold, vil afgørelsen blive hjemvist til fornyet behandling, og så er det en ommer for MST, som skal tage højde for nævnets vurderinger i en ny afgørelse. Hvis vi ikke får medhold, må vi desværre acceptere udledningstilladelsen.
DN's klage over miljøgodkendelse til H. Lundbeck A/S. Tilladelse til direkte udledning til Kattegat
Danmarks Naturfredningsforening (DN) vurderer, at tilladelsen er uforenelig med Vandrammedirektivet (2000/60/EF) og Vandkvalitetsdirektivet (2008/105/EF), idet den tillader udledning af miljøfarlige stoffer til et vandområde uden at dokumentere, at udledningen ikke vil forringe miljøtilstanden eller bidrage til at hindre målopfyldelse.
Klagepunkter:effektive op
1) Utilstrækkelig viden om tilstanden i det modtagende vandområde, Vandområde 200, Kattegat
2) Udledningen godkendes selv om selve renseløsningen ikke endnu er endeligt fundet og etableret. Denne skal virksomheden senere søge om godkendelse af. Miljøstyrelsen godkender altså allerede nu en udledning uden viden om, hvorvidt en kommende renseløsning faktisk kan nedbringe PFAS, organiske stoffer eller tungmetaller tilstrækkeligt.
3) Tilladelsen gives ved at udpege blandingszoner for visse af stofferne, herunder PFOS. Dette gør Miljøstyrelsen for at undgå overskridelser af miljømål og ud fra en tese om, at der i blandingszonen sker en tilstrækkelig fortynding til at miljømål overholdes. Men DN vurderer, at blandingszoner kun

må anvendes, hvis det omkringliggende vandområde opfylder miljøkvalitetskravene, da enhver merudledning herudover vil bidrage til at hindre målopfyldelse i vandområdet.
4) Adskillige af stofferne i tilladelsen ophobes over tid. Dette gælder også for PFAS-stoffer, der opkoncentreres i forbindelse med havskum – organisk skum, som indbygges i f.eks. blågrønne alger og dermed i fødekæden.
5) Mangelfuld vurdering af kumulative effekter. Miljøstyrelsen vurderer udledningen alene på baggrund af H. Lundbeck A/S som enkeltkilde, men ikke påvirkningen fra andre punktkilder f.eks. Lumsås Renseanlæg, kloak overløb og andre regnbetingede udledninger."

Lundbeck holdt i januar møde med grundejerforeningerne og her blev nedenstående kort over forureningen fremlagt.

Kort over forureningen, de blå cirkler er områder med forurening, dels inde på grunden og dels nord for fabriksområdet. Den blå firkant viser, hvor det lokale vandreningsanlæg ligger. Miljøtilladelsen vedrører den aktuelle drift af fabrikken. En anden sag håndteringen af den historisk ophobede forurening, som fortsat spredes til omgivelserne. Det har DN på opfordring givet en kort status over nedenfor.

Ivan Normann Anderen, DN, 5.juni 2026:
"Siden sidst har jeg henvendt mig et par gange til Miljøstyrelsen. De har forklaret, at de har haft fokus på efterlevelse af påbuddet om at forhindre yderligere spredning af forureningen fra de to hotspots. Jeg har for nyligt bedt om aktindsigt i det forslag om design af udligningsbassinet til rensning af overfladespildevand, som Lundbeck skulle indsende til Miljøstyrelsen inden 4.5.2026, men har endnu ikke fået endeligt svar.
Jeg har også spurgt til, hvornår Miljøstyrelsen genoptager undersøgelserne af udbredelsen af forureningen, som jo er konstateret i to retninger: den nordvestlige ned mod mosen og videre af

dræn/vandløb mod Kattegat, samt den nordøstlige, der nærmer sig et grundvandsindvindingsområde.
Så vidt jeg ved, er den seneste rapport om den nordvestlige forureningsfane afleveret 30. september 2024 og den seneste om den nordøstlige 20. juni 2025. Begge rapporter konkluderer, at der bør foretages yderligere undersøgelser for at afgrænse forureningen.
I førstnævnte sammenfattes s. 31: ”Pba. resultaterne vurderes det, at der kan være risiko for Hesselø Bugt for så vidt angår PFOS og PFAS24, samt for lokalt badevand i Hesselø Bugt for så vidt angår PFAS4. På baggrund af de to badevandsprøver tyder det ikke på, at der er risiko for lokalt badevand hvad angår PFAS4. De to vandprøver fra havet vurderes dog at udgøre et for spinkelt grundlag til helt at udelukke risiko”. Der nævnes endvidere, at der ikke kan afvises risiko for følsom arealanvendelse (kontakt med PFAS-forurenet jord) på specifikke matrikler.
I sidstnævnte sammenfattes s. 72: ”Risiko overfor grundvand og overfladevand (i forureningsfanen mod nordøst, der vurderes at være ca. 100 m bred og findes til en dybde på op til 25 m u.t) kan ikke afvises pba. den JAGG-baserede risikovurdering, mens risiko overfor indvindingen ej heller kan afvises pba. den flux-baserede risikovurdering”
Jeg har blot fået det svar, at sagsbehandlingen stadig pågår og endnu ikke er endelig.”

Det er desværre ikke betryggende, men vi har i det mindste overblik over hvad der sker.

Venlig hilsen

Lone